

DATO
9. august 2022

Demografi og strukturelle udfordringer i Voksenspecialenheden - budget 2023

Voksenspecialenheden er, som kommunerne generelt, presset økonomisk både på den demografiske udvikling, men også på stigende kompleksitet i sagerne. Derfor anmoder Voksenspecialenheden om en tilførsel til budgettet på 23,1 mio. kr. for 2023 og overslagsår

KL's analyse fra foråret 2022

KL gennemførte i foråret 2022 en analyse af det specialiserede voksensocialområde sammen med 21 kommuner, heriblandt Kalundborg Kommune, til brug for økonomiforhandlingerne 2023 med Regeringen. Analysen omfattede godt 9.000 unikke modtagere af botilbud og viste en samlet stigning fra 2018 til 2021 på godt 0,6 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på 14% på de 3 år, ud over den almindelige pris- og lønfremskrivning.

Analysens resultater stemmer overens med den udvikling, som fremlægges her, og som er fremlagt i tidligere notater om demografi og udvikling i Voksenspecialenhedens økonomi. I hovedtræk blev konklusionerne af KL's analyse at:

- 1) De dyreste borgere trækker en stor del af udgiftsvæksten
- 2) Flere af de grupper som er svære at håndtere, er i vækst
- 3) Både antal modtagere og priserne stiger på private tilbud
- 4) Det ser ud til at modtagere af private tilbud bliver mere komplekse
- 5) Ny-visiterede borgere er ikke blevet dyrere
- 6) Men borgere afsluttet siden 2018 er billigere end borgere der er opstartet
- 7) Det ser ud til at takstreduktioner er mest udbredt i kommunale tilbud

Det er særligt et stigende antal borgere med komplekse problemstillinger, som presser økonomien i kommunerne og Voksenspecialenheden oplever også stadig flere sager, hvor særligt udadreagerende eller decideret voldelig adfærd og/eller misbrugsadfærd, ses i kombination med autisme, udviklingshæmning og sindslidelser.

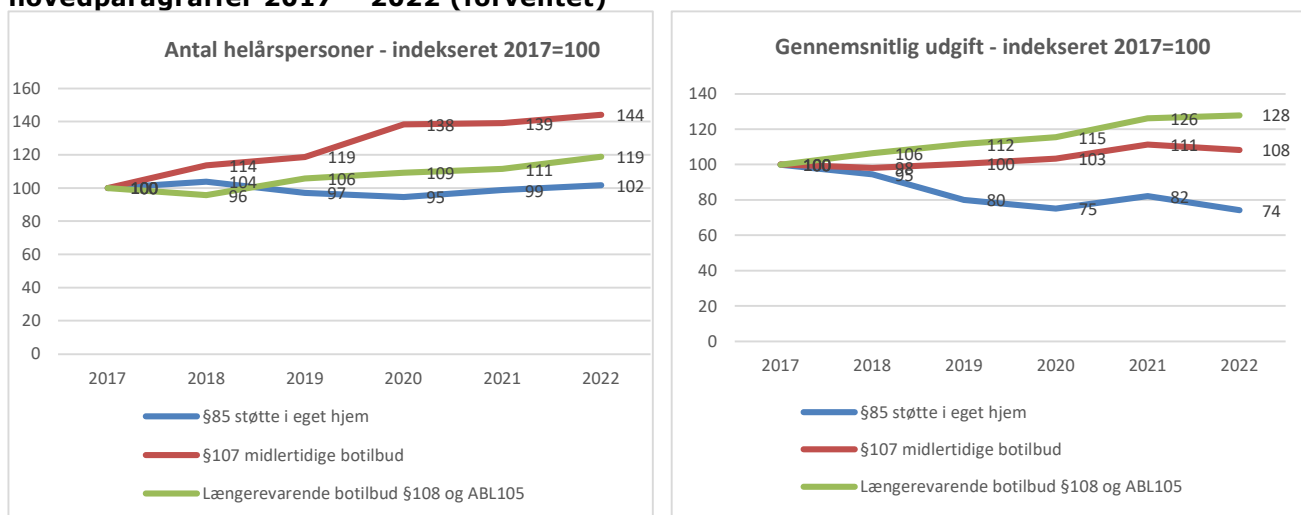
Med udgangspunkt i at borgere generelt bliver ældre, bliver demens i nogle tilfælde også en udfordring, særligt i kombination med udviklingshæmning og psykiatriske problemstillinger.

Endelig ses der et stigende antal borgere med spiseforstyrrelser og selvom de udgør en forholdsvis lille del af sagerne, så vægter de tungt i forhold til udgifterne. Det er en målgruppe, som skal tilbydes meget specialiserede indsatser og derfor koster meget.

Med denne generelle udvikling, har KL og Regeringen i forlængelse af økonomiaftalen for 2022 nedsat et ekspertudvalg, som skal give anbefalinger til, hvordan der fremadrettet kan sikres en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på det specialiserede voksensocialområde. Ekspertudvalget skal blandt andet bidrage med viden om, hvad der driver udviklingen i udgifterne og borgernes indsatser.

Udviklingen i helårspersoner og gennemsnitspriser i Voksenspecialenheden

Figur 1 – Udviklingen i antal helårspersoner og gennemsnitspriser på hovedparagraffer 2017 – 2022 (forventet)

Kilde: Kvartalsvise aktivitetsrapporteringer til Socialudvalget 2017 – marts 2022

§85 støtte i eget hjem:

Antallet af helårspersoner med behov for støtte i eget hjem har været nogenlunde stabilt igennem årene, dog med en let stigende tendens fra 2020 og frem. Til gengæld er gennemsnitsprisen faldende. Det skal dog også ses i lyset af, at en del af de problemstillinger som kan løses i fx væresteder, flyttes gradvist fra §85 i Voksenspecialenheden til uvisiterede tilbud i Det Sociale Voksenområde Center 2 og da den gennemsnitlige udgift i de sager er ret lav, forventes der en let stigende gennemsnitspris fremover. Det tilstræbes at borgere generelt visiteres til eget tilbud i Det Sociale Voksenområde Center 2, fremfor til private leverandører.

§107 midlertidige botilbud:

Antallet af helårspersoner med §107 midlertidige botilbud er steget med 44% fra 2017 til 2021 og aktivitetsrapporteringen for marts 2022, viser at den udvikling må forventes at fortsætte.

I slutningen af 2021 og starten af 2022 er enkelte dyre sager flyttet fra midlertidige botilbud til længerevarende tilbud og med den indsats der er lagt i forhandlinger og tæt opfølgning i konkrete sager i 2021, lykkedes det at reducere den forventede gennemsnitspris en smule i første kvartal 2022. Imidlertid har Voksenspecialenheden nogle ret komplekse sager på vej igennem sagsbehandlingen, som vil vægte tungt og derfor forventes gennemsnitsprisen igen at stige i løbet af 2022.

§108/ABL105 længerevarende botilbud:

Sager med længerevarende botilbud §108 og almenboliglovens §105 har været stigende siden 2018. Det skyldes primært at der igennem årene ikke har været nævneværdig naturlig afgang – vi bliver som befolkning ældre og ældre. Det udgør en særlig udfordring fordi længerevarende botilbud netop er længerevarende og dermed er udgifterne blivende og

tiltagende år for år. Den problemstilling forværres af at gennemsnitspriserne er stigende igennem alle årene og forventes at være stigende fremover.

Økonomiske konsekvenser af udviklingen i helårspersoner og gennemsnitspriser

Voksenspecialenheden har udfærdiget prognose for antallet af helårspersoner og de gennemsnitlige priser for hovedparagrafferne fra 2017 til 2023, til brug for en beregning af de økonomiske konsekvenser af udviklingen.

For §85 støtte i eget hjem forventes et faldende antal helårspersoner, imens den gennemsnitlige pris forventes at være let stigende. Det vurderes at det vil betyde at udgifterne kan holdes på det nuværende niveau. Derfor er området ikke medtaget i beregningen af bevillingsbehov.

Tabel 1 – Forventet udgiftsbehov 2022 for midlertidige og længerevarende botilbud

	Helårspersoner	Gennemsnitspris	Samlet udgift
§107 midlertidige botilbud	102	735.025	74.972.550
§108/ABL105 længerevarende botilbud	210	788.731	165.633.510
Udgiftsbehov i alt			240.606.060

Kilde: Aktivitetsrapporteringen pr. 31. marts 2022 til Socialudvalget

Tabel 2 – Forventet udgiftsbehov 2023 for midlertidige og længerevarende botilbud

	Helårspersoner	Gennemsnitspris	Samlet udgift
§107 midlertidige botilbud	110	788.374	86.721.140
§108/ABL105 længerevarende botilbud	219	830.908	181.968.852
Udgiftsbehov i alt			268.689.992

Kilde: prognose helårspersoner og gennemsnitspriser i Voksenspecialheden 2017 - 2023

Den samlede demografiske tilskrivning udgør 28,1 mio. kr.

I forbindelse med budgettet for 2020 gennemført KLK en analyse med anbefalinger til mulige besparelsesområder i kommunen. For det specialiserede voksensocialområde var anbefalingen fra KLK, en reduktion og omlægning af aktivitets- og beskæftigelsestilbuddene til 4 dages uge (H9). Den omlægning er gennemført fra midten af 2022 og vil få fuld effekt i 2023 og den samlede forventede besparelse udgør 5 mio. kr.

Med den demografiske udvikling og besparelsen med H9, vil det samlede bevillingsbehov udgøre 23,1 mio. kr. i 2023

I forbindelse med etableringen af Hyldens Kvarter i Høng, vil der være et yderligere bevillingsbehov, som omhandler etableringsudgifterne til tilbuddet. Opgørelsen af udgifterne skal baseres på for de første 1,5 års drift og med den ibrugtagning i sensommeren 2021, vil udgiften ikke kunne opgøres før tidligst til februar 2023. Samtidig vil ændringen af de 10 af pladserne fra længerevarende til midlertidigt tilbud mod slutningen af 2022, også få en betydning for den samlede opgørelse.